



KÄSKKIRI

22.01.2016 nr 11

**2016. aasta riiklike loomatauditõrje
programmide rakendusmeetmete kinnitamine**

Loomatauditõrje seaduse paragrahvi 43³ lõike 4 täitmiseks ning põllumajandusministri 13. juuni 2007. a määruse nr 91 „Veterinaar- ja Toiduameti põhimäärus“ § 8 lõike 2 alusel:

1. Kinnitan:

1.1 Riiklike loomatauditõrje programmide rakendusmeetmed 2016. aastal (lisatud);

2. Kehtestan rakendusmeetmete täitmiseks järgneva korra:

2.1 Loomatervishoiu, loomakaitse ja söötade osakonnal koostada riiklike loomatauditõrje rakendusmeetmete alusel nende jaotuskava maakondade veterinaar keskustele ning edastada see maakondadele läbi dokumendihaldusprogrammi;

2.2 Jaotuskavas mitteplaneeritud uuringute teostamine tuleb maakonna veterinaar keskusel eelnevalt kooskõlastada Veterinaar- ja Toiduametiga;

2.3 Plaanilised proovid võetakse ja saadetakse laboratoriumisse ajavahemikus 10. jaanuar 2016 kuni 30. november 2016 (välja arvatud TSE, SAKist tulenevad ning tapale saadavate lindude uuringud salmonellooside suhtes);

2.4 Iga kord enne plaaniliste proovide võtmist kampülobakterioosi või salmonellooside uuringuteks (juhul kui proovide arv ületab 50) teavitab proovi võtja sellest Veterinaar- ja Toidulaboratoriumi vähemalt üks tööpäev ette ning vähemalt 10 tööpäeva ette enne proovivõttu tuberkuloosi või paratuberkuloosi uuringuteks;

2.5 Proovide võtja saadab proovid Veterinaar- ja Toidulaboratoriumile koos nõuetekohaselt koostatud ja allkirjastatud proovide kaaskirjaga. Proovid peavad olema identifitseeritavad ja seostatavad kaaskirjal oleva tähistusega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Olev Kalda

Peadirektori asetäitja

Teadmiseks: 1) Maakondade veterinaar keskused, Veterinaar- ja Toidulaboratorium

RIIKLIKE LOOMATAUDITÕRJE PROGRAMMIDE RAKENDUSMEETMED 2016. AASTAL

I Diagnostilised uurimised

1. VEISED

1.1 Veiste tuberkuloos.

1.1.1 Uurimisele kuuluvad karja kõik üle 24 kuu vanused veised (v. a. nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale)

1.1.2 Aastas uuritakse ligikaudu 1/4 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et nelja aasta jooksul (2014 - 2017) tuberkuliinitakse kõik veisekarjad.

(uurimiste arv: 33621)

1.1.3. Tuberkuliinile reageerinud veiste hulgas viiakse läbi kontrolltapmisi ja nende lümfisõlmedest tehakse bakterioloogiline külv tekitaja määramiseks **(uurimiste arv: 30*)**

1.1.4 Kõik Kunstliku Seemenduse Keskuse (edaspidi *KSK*) pullid uuritakse üks kord aastas **(Raplamaa 226 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.1.2)**

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 2.12.15	Tuberkuliinimiste arv 2016. aastal (1/4 üle 24kuuste veiste arvust)
HARJUMAA	7511	1878
HIIUMAA	2964	741
IDA-VIRUMAA	2899	725
JÕGEVAMAA	9532	2383
JÄRVAMAA	15796	3949
LÄÄNEMAA	7101	1775
LÄÄNE-VIRUMAA	14883	3721
PÖLVAMAA	7895	1974
PÄRNUMAA	14445	3611
RAPLAMAA	10802	2900
SAAREMAA	10848	2712
TARTUMAA	6970	1743
VALGAMAA	6364	1591
VILJANDIMAA	10814	2704
VÖRUMAA	4863	1216
KOKKU	133687	33621

1.2 Veiste enzootiline leukoos

1.2.1 Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul (2014 - 2018) uuritakse kõik veisekarjad. Valitud karjas uuritakse kõiki üle 24 kuu vanuseid veiseid. Lüpsilehmad uuritakse seroloogiliselt piimaproovidest (ELISA) **(uurimiste**

arv: 18118), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 9012)

1.2.2 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (Raplamaa 226 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.1).

1.3.3 Histoloogiliselt uuritakse tapajärgsel kontrollimisel leitud kasvajaid, mis võivad olla põhjustatud veiste enzootilisest leukoosist (uurimiste arv: 30)

1.3 Veiste brutselloos

1.3.1 Aastatel 2011-2015 uuriti ligikaudu 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem oli üles ehitatud põhimõttel, et viie aasta jooksul olid uuringutega kaetud kõik veisekarjad. Aastatel 2016-2018 uuritakse brutselloosile kõiki veisekarju, mis sel ajavahemikul on hõlmatud leukoosiuuringutega.

1.3.2 Karja kõik üle 24 kuu vanused veised uuritakse seroloogiliselt (v.a nuumpullid eraldi asuvates epidemioloogilistes üksustes, keda ei kasutata aretuses ning kes viiakse peale üleskasvatamist tapale). Lehmade uurimine viiakse läbi seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud piimaproovidest (uurimiste arv: 18118), ülejäänud veiseid uuritakse seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (uurimiste arv: 9012)

1.3.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (uurimiste arv: 100)

1.3.4 Kõik KSK pullid uuritakse üks kord aastas seroloogiliselt vereproovidest (ELISA) (Raplamaa 226 pulli uurimise arv on arvestatud koondarvus p 1.3.2).

Maakond	Üle 24kuuseid veiseid 2.12.15	Piimaproovide arv 2016. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile	Vereproovide arv 2016. a uurimiseks brutselloosile ja leukoosile
HARJUMAA	7511	907	595
HIIUMAA	2964	125	468
IDA-VIRUMAA	2899	344	236
JÕGEVAMAA	9532	1598	309
JÄRVAMAA	15796	2732	427
LÄÄNEMAA	7101	480	940
LÄÄNE-VIRUMAA	14883	2181	796
PÕLVAMAA	7895	1277	302
PÄRNUMAA	14445	2011	878
RAPLAMAA	10802	1289	1264
SAAREMAA	10848	1047	1122
TARTUMAA	6970	1126	268
VALGAMAA	6364	822	451
VILJANDIMAA	10814	1586	577
VÕRUMAA	4863	592	380
KOKKU	133687	18118	9012

1.4 Leptospiroos

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt (mikroaglutinatsiooni reaktsiooniga (MAT)) üks kord aastas (uurimiste arv: 226) Raplamaa - 226

1.5 Trihhomonoos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks kord aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (uurimiste arv: 226) Raplamaa - 226

1.6 Veiste kampülobakterioos

Kõikide KSK pullide spermat uuritakse üks korda aastas (mikrobioloogiline külv spermast tekitaja määramiseks) (**uurimiste arv: 226**) **Raplamaa - 226**

1.7 Veiste viirusdiarröa

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ag-ELISA). Uuring toimub seerumist (**uurimiste arv: 226**) **Raplamaa - 226**

1.8 Veiste nakkav rinotrahheiit

Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (**uurimiste arv: 226**) **Raplamaa - 226**

1.9 Veiste paratuberkuloos

1.9.1 Kõik KSK pullid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (ELISA) (**uurimiste arv: 226**) **Raplamaa - 226**

1.9.2 Kogutakse kudede proove ja kopoproove bakterioloogilise külvi tegemiseks tekitaja määramiseks (diagnoosi täpsustamiseks) (**uurimiste arv: 10***)

1.10 Veiste spongiformne entsefalopaatia

Seire viiakse läbi juhitud Euroopa Komisjoni rakendusotsuste nr 2009/719, 2011/358/EU suunistest ja OIE eeskirjadest.

1.10.1 Seire jaotus:

a) Inimtoiduks tapetud loomade seire (hädatapetud ja tapaeelse kontrolli käigus ilmnunud haiguste kliiniliste tunnustega loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste hädatapetud veiste piklikaju proovid (proove võtavad volitatud veterarid);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veiste suhtes on kohaldatud hädatapmine väljaspool tapamaja (terve loomaga juhtunud õnnetus, mis seoses looma heaoluga välistab tema transportimise tapamajja) ning seejärel loom tuuakse tapamajja (proov võetakse tapamajas);
- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kui veistele on tehtud tapaeelse kontrolli käigus tähelepanekuid õnnetuste või tõsiste füsioloogiliste ja funktsionaalsete probleemide või märkide kohta (loomade heaolu on ohus või loomade seisund võib kahjustada inimeste või loomade tervist, tähelepanu pööratakse EL-i seadusandlusega hõlmatud zoonootiliste ja loomahaiguste avastamisele) (proov võetakse tapamajas).

b) Muul põhjusel kui inimtoiduks tapetud loomade seire (surnud ja hukatud loomade seire)

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

- kõigi üle 48 kuu vanuste veiste piklikaju proovid, kes on surnud või hukatud farmis, transpordi ajal või tapamajas, kuid keda ei ole hukatud seoses epideemiaga, näiteks suu- ja sõrataudiga. (proove võtavad volitatud veterarid või järelevalveametnikud).

c) Veiste spongiformse entsefalopaatia (BSE) suhtes uuritakse veised, kes on sündinud, kasvanud või pärinevad Bulgaariast, Horvaatiast ja Rumeeniast või kolmandatest riikidest alljärgnevalt:

- kõigi üle 24 kuu vanuste riskiloomade piklikaju proovid (BSE riskiloomade grupid on kirjeldatud punktis 1.10.1);
- kõigi üle 30 kuu vanuste tervelt tapetud ja oma tarbeks tapetud veiste piklikaju proovid.

(punktides a, b ja c toodud uurimiste arv: 4553)

1.10.2 Järelevalveametniku poolt looma käitumuslike või neuroloogiliste tunnuste alusel BSE kahtlaseks tunnistatud veise aju (**BSE kliiniline kahtlus**) uuritakse histopatoloogilise (**uurimiste arv: 10***) ja immuunohistokeemilise meetoditega (**uurimiste arv: 10***)

1.10.3 Esmase kiirtestiga kahtlaseks või positiivseks osutunud loomade aju uuritakse täiendavalt immuunohistokeemilise meetodiga (uurimiste arv: 10*)

1.11 Salmonelloosid

Koproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks kogutakse:

- kõikidelt pullidelt enne seemendusjaama või sperma kogumise eesmärgil kasvatatavasse aretuskarja viimist (**uurimiste arv: 100**)
- aastas uuritakse 1/5 veisekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul (2012 - 2016) uuritakse kõiki karju, mille piima soovitakse turustada väljaspool farmi (farmile on antud veterinaartõend 8P), sealhulgas toorpiima otseturustavad veisekarjad uuritakse igal aastal (**uurimiste arv: 3808**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

Veisekarjast kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile.

Loomade arv karjas	Võetavate proovide arv
Alla 20	Võrdne loomade arvuga karjas
21-100	25
üle 100	28

1.12 Bluetongue

Seire viiakse läbi juhindudes 26. oktoobri 2007. aasta Komisjoni määruse 1266/2007 I lisa suunistest. 2016. a uuritakse Eestis kokku ligikaudu 5% veisekarjadest, kus peetakse vähemalt 10 veist.

Seireproove kogutakse perioodil veebruarist novembrini ning karjade valikul tuleb eelistada karju, mis asuvad võimalike vektorite paljunemiskohtade läheduses (soisemad, vesisemad ja niiskemad piirkonnad).

Käesoleval aastal uuringutega hõlmatud karjade arvud ning uuritavate proovide prognoositavad arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Veisekarjad, kus peetakse vähemalt 10 veist	Uuritavate karjade arv (minimaalne)	Proovide arv 2016
HARJUMAA	116	6	84
HIIUMAA	86	5	70
IDA-VIRUMAA	59	3	42
JÕGEVAMAA	106	6	84
JÄRVAMAA	123	7	98
LÄÄNEMAA	128	7	98
LÄÄNE-VIRUMAA	171	9	126
PÖLVAMAA	82	5	70
PÄRNUMAA	212	11	154
RAPLAMAA	183	10	140
SAAREMAA	226	12	168
TARTUMAA	78	4	56
VALGAMAA	137	7	98
VILJANDIMAA	154	8	112
VÖRUMAA	134	7	98
KOKKU	1995	107	1498

Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Veiseid uuritakse seroloogiliselt (ELISA) leukoosi uurimiseks saadetud vereproovidest (**uurimiste arv: 1498**)

1.13 Suu- ja sõrataud

10% Bluetongue uuringuteks toodud vereproovidest uuritakse suu- ja sõrataudi kolme serotüübi (A, O ja Asia-1) antikehade esinemisele. Proovid võetakse VTL poolt juhuvalimi printsiibi alusel: iga kümnes proov uuritakse SSTle. (**uurimiste arv: 149**)

1.14 Schmallerbergi haigus

Uuritakse virooloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või vasikad, mille puhul on tegemist Schmallerbergi viiruse kahtlusega. (**uurimiste arv: 25**)

2. SEAD

2.1 Sigade tuberkuloos

2.1.1 Kõik KSK ja paarituses kasutatavad kuldid uuritakse allergiliselt üks kord aastas (**uurimiste arv: 427**)

Maakond	Tuberkuliinitavate kultide arv 2016. a
HARJUMAA	11
HIIUMAA	2
IDA- VIRUMAA	9
JÕGEVAMAA	38
JÄRVAMAA	20
LÄÄNEMAA	15
LÄÄNE-VIRUMAA	56
PÕLVAMAA	9
PÄRNUMAA	19
RAPLAMAA	27
SAAREMAA	19
TARTUMAA	66
VALGAMAA	11
VILJANDIMAA	109
VÕRUMAA	16
KOKKU	427

2.1.2 Tuberkuliinile reageerinud sigade hulgast tehakse bakterioloogiline külv lümfisõlmedest tekitaja määramiseks (**uurimiste arv: 20***)

2.2 Brutselloos, leptospiroos, sigade klassikaline katk, sigade vesikulaarhaigus, reproduktiiv-respiratoorne sündroom (PRRS) ja Aujeszky haigus

2.2.1 Brutselloosi, leptospiroosi, sigade klassikaline katku, sigade vesikulaarhaiguse, reproduktiiv-respiratoorne sündroomi (PRRS) ja Aujeszky haiguse seroloogiliseks uurimiseks võetakse 2 korda aastas (minimaalselt 4-kuulise vahega) proovid kõikidest karjadest, kus on vähemalt 10 emist või 100 nuumikut. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**proovide arv: 1398 proovi kaks korda aastas**).

Emiste arv üksuses	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-100	13
100 ja rohkem	14

2.2.2 Kõik KSK kuldid uuritakse seroloogiliselt üks kord aastas (**uurimiste arv: 105**)

Käesoleval aastal on uuringutega hõlmatud sigade põhikarjade arvud ning võetavate proovide prognoositavad arvud maakonniti järgmised (punkt 2.2.1 + punkt 2.2.2):

Maakond	Uuritavaid karju	Proove 2016. a
HARJUMAA	5	70
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	2	28
JÕGEVAMAA	7	97
JÄRVAMAA	4	49
LÄÄNEMAA	2	28
LÄÄNE-VIRUMAA	25	350
PÕLVAMAA	9	123
PÄRNUMAA	5	67
RAPLAMAA	2	28
SAAREMAA	9	126
TARTUMAA	11	183
VALGAMAA	4	54
VILJANDIMAA	11	202
VÕRUMAA	7	98
KOKKU	103	1503

Täpsem proovide jaotus on lisas 2.

2.2.3 Brutselloosi kahtluse korral uuritakse bakterioloogiliselt aborteerunud looted (uurimiste arv: 30*) või aborteerunud emaslooma vereproov brutselloosi antikehadele (uurimiste arv: 100)

2.3 Sigade Aafrika katk metssigadel

2.3.1 Sigade Aafrika katku uuringud kitsendusteta aladel.

Sigade Aafrika katku suhtes uuritakse virooloogiliselt (PCR) ja seroloogiliselt (ELISA) ligikaudu 2% kütitud metssigadest.

2.3.2. Sigade Aafrika katku uuringud kitsendustega aladel.

Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 lisa II ja III osas loetletud piirkondadest kütitud metssead uuritakse kõik sigade Aafrika katkule.

Rakendusotsuse lisa I osas loetletud piirkondades kütitud metssigadest uuritakse ligikaudu 2% kütitud metssigadest ning lisaks need, keda soovitakse I tsoonist välja viia (olenemata sihtkoha tsoonist/tervisestaatusest). Proove uuritakse virooloogiliselt (PCR) ning juhtudel, kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katk diagnoositud siis lisaks ka seroloogiliselt (ELISA).

2.3.3. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade Aafrika katkule uuritakse viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel seroloogiliselt (ELISA) (seroloogiliselt uuritakse juhul kui antud piirkonnas on juba sigade Aafrika katku diagnoositud) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer), lagunenud korjustelt võetakse toruluu (reieluu).

(punktides 2.3.1, 2.3.2.1 ja 2.3.3 toodud prognoositav uurimiste arv kokku: 17 000)

2.4 Sigade Aafrika katk kodusigadel

2.4.1 Sigade Aafrika katku uuringud seakarjades

Viroloogiliselt (PCR) testitakse sigade Aafrika katku suhtes:

- a) karjast leitud värsked seakorjused
- b) sigade Aafrika katku kahtlusega sead

2.4.2 Sigade Aafrika katku uuringud kitsendustega aladel

2.4.2.1 Kaks korda aastas inspekteeritakse Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 I lisa I, II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid seakarju, sigade Aafrika katku kahtluse korral võetakse proov viroloogiliseks (PCR) uurimiseks.

2.4.2.2 Euroopa Komisjoni rakendusotsuse 2014/709 I lisa II ja III osas loetletud piirkondadesse jäävaid seakarju tuleb viroloogiliselt (PCR) uurida juhul kui antud karjast soovitakse elussigu liigutada nii piirkonna siseselt kui ka piirkonnast välja (sh ka tapamajja veetavate loomade uuringud).

(punktis 2.4 toodud prognoositav uurimiste arv kokku: 20 000)

2.5 Sigade klassikaline katk metssigadel

Sigade klassikalise katku suhtes uuritakse seroloogiliselt (ELISA) kõik kütitud metssead **(uurimiste arv: 17 000)**.

2.5.1. Hukkunud metssigade uurimine

Sigade klassikalisele katkule uuritakse viroloogiliselt (PCR) ja vajadusel seroloogiliselt (ELISA) kõik surnuna leitud metssead. Värsketelt korjustelt võetakse organmaterjal (tonsillid, põrn, lümfisõlmed, neer) (uurimiste arv: 150).

2.6 Salmonelloosid

Kogutakse koproproovid bakterioloogiliseks külviks tekitaja määramiseks.

Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 seakarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul (2012- 2016) uuritakse kõik seakarjad, kus loomi soovitakse turustada väljapoole farmi ning kus peetakse vähemalt 10 siga **(uurimiste arv: 378)**

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
10-14	7
15-20	10
21-30	11
31-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Nuumsigadelt võetakse ametlikud koproproovid vanuserühmade või pidamisrühmade kaupa arvestusega üks koproproov liitproovina 5–10 looma kohta. Karjast võetavate proovide üldarv võrdub tabelis toodud uuritavate loomade arvuga.

3. LAMBAD; KITSED

3.1 Brutselloos

3.1.1 Ametlikult brutselloosivaba riigi staatuse säilitamiseks uuritakse aastas ca 10% juhuslikult valitud lamba- ja kitsekarjadest. Seire hõlmab karju kus on 50 ja rohkem looma. Selliste lamba- ja kitsekarjade üldarvud ning käesoleval aastal uuringute hõlmatud karjade arvud maakonniti on järgmised:

Maakond	Karjade arv, kus peetakse vähemalt 50 lammast/kitse	2016 aastal uuritavate karjade arv	Uuritavate loomade arv
HARJUMAA	26	3	42
HIIUMAA	14	2	28
IDA-VIRUMAA	17	2	28
JÕGEVAMAA	14	2	28
JÄRVAMAA	14	2	28
LÄÄNEMAA	27	3	42
LÄÄNE-VIRUMAA	17	2	28
PÖLVAMAA	25	3	42
PÄRNUMAA	35	4	56
RAPLAMAA	29	3	42
SAAREMAA	71	8	112
TARTUMAA	19	2	28
VALGAMAA	15	2	28
VILJANDIMAA	32	4	56
VÖRUMAA	33	4	56
KOKKU	386	46	644

Valitud karjades uuritakse üle 6 kuu vanuseid loomi. Loomadelt kogutakse proovid vastavalt tabelis toodud skeemile, et tagada haiguse 20% levimuse avastamine 95%-se tõenäosusega (**proovide arv: 644**).

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

3.1.2 Bakterioloogiliselt uuritakse kõik aborteerunud looted, mille puhul on tegemist brutselloosi kahtlusega.

3.2 Skreipi

3.2.1 Muul eesmärgil kui inimtoiduks tapetud lammaste ja kitsede seire

Aju proteaas-resistentse proteiini (PrPRes) määramiseks uuritakse:

Valimi alusel üle 18 kuu vanuste (või neil peab olema enam kui kaks igemest väljunud jäävlõikehammast) surnud või hukatud lammaste ja kitsede piklikaju, kuid keda ei tapetud inimtoiduks ega loomataudi likvideerimise käigus.

(Lammaste uurimiste arv: 500, kitsede uurimiste arv: 100)

3.2.2 Järelevalveametniku poolt looma kliiniliste tunnuste alusel skreipi kahtlaseks tunnistatud looma aju uuritakse histopatoloogilise (**uurimiste arv: 10***) ja immuunohistokeemilise meetoditega (**uurimiste arv: 10***)

3.2.2 PrP geeni genotüüpide määramiseks jahuvalimiga kogu lambapopulatsioonis võetakse vereproovid (täisveri!) elusloomadelt või inimtoiduks tapetud loomadelt. Uurimisele kuuluvate loomade (karjade) nimekirjad koostavad veterinaarkeskused. Uurimistele

märgitakse proovi võtmise eesmärk (juhuvalim). Proovid transporditakse Veterinaar- ja Toidulaboratooriumisse (Kreutzwaldi 30, Tartu). Uurimisi teostab EMÜ veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudi geneetikalaboratoorium. (**uurimiste arv: 100**)

Punkt 3.2 proovide jaotus 2016

Maakond	Lammaste arv 2.12.2015 seisuga	Skreipi uurimine lammastelt (ajuproove)	Kitsede arv 02.12.2015 seisuga	Skreipi uurimine kitsedelt (ajuproove)	PrP geeni geno- tüüpide määramine lammastelt (vereproove)
HARJUMAA	4722	28	294	6	6
HIIUMAA	3427	20	145	3	4
IDA-VIRUMAA	2359	14	562	12	3
JÕGEVAMAA	2995	18	154	3	4
JÄRVAMAA	3667	22	283	6	4
LÄÄNEMAA	5218	31	258	6	6
LÄÄNE-VIRUMAA	5446	32	269	6	6
PÕLVAMAA	5203	31	343	8	6
PÄRNUMAA	5795	34	893	20	7
RAPLAMAA	6004	35	304	7	7
SAAREMAA	16727	99	295	6	20
TARTUMAA	3034	18	149	3	4
VALGAMAA	8036	47	126	3	9
VILJANDIMAA	5295	31	160	4	6
VÖRUMAA	6714	40	336	7	8
KOKKU	84642	500	4571	100	100

3.3 Salmonelloosid

Aastas uuritakse ligikaudu 1/5 lamba- ja kitsekarjadest. Uurimise skeem peab tagama, et viie aasta jooksul (2013- 2017) uuritakse kõik lamba- ja kitsekarjad (v.a. karjad, milles peetakse loomi oma tarbeks). Toorpiima otseturustavad lamba- ja kitsekarjad (3 karja) uuritakse igal aastal.

Karjade valikul peab jälgima, et viiele aastale jaotatud kontrollprogramm hõlmaks kõiki lamba- ja kitsekarju, mille saadusi soovitakse turustada väljaspool farmi ja milles peetakse vähemalt 50 lammast (**uurimiste arv: 1036**).

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile. Eraldi tuleb pidada arvestust lambakarjade, kitsekarjade ning segakarjade (lambad/kitsed koos) uurimiste kohta.

Loomade arv karjas	Uuritavate loomade arv
50-60	12
61-99	13
100 ja rohkem	14

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

3.5 Schmallerbergi haigus

Uuritakse viroloogiliselt (PCR) surnud väärarenguga looted või talled, mille puhul on tegemist Schmallerbergi viiruse kahtlusega.

(**uurimiste arv: 25**)

4. LINNUD

4.1 Põllumajandusindude salmonelloosid

Proovid kogutakse:

- vähemalt 250 täiskasvanud linnust koosnevast sugukarjast;
 - o 5 paari sokiproove (või 2 kopoproovi liitproovina) võetakse nelja nädala möödumisel lindude karja toomisest ning teist korda 2-3 nädalat enne lindude tapale viimist
- vähemalt 50 täiskasvanud linnust koosnevast munakarjast:
 - o liigi *Gallus gallus* munakarjast võetakse 2 kopoproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt
 - o teistelt põllumajanduslindudelt võetakse 2 kopoproovi liitproovina 22 - 26 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne lindude tapamajja viimist
- muna- või aretuskarja viimise eesmärgil peetavatelt üle 72 tunni vanustelt noorlindudelt:
 - o kopoproovid võetakse esimest korda 4 nädala vanustelt lindudelt ning teist korda 2 nädalat enne nende viimist sugu- või munakarja.
- vähemalt 50 linnust koosnevast broilerikarjast:
 - o liigi *Gallus gallus* broilerikarjadest uuritakse 1/3 tapmisele viidavatest karjadest. 2 paari sokiproove võetakse 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist
 - o teiste põllumajanduslindude korral võetakse kõikidest karjadest 2 paari sokiproove 2-3 nädala jooksul enne tapamajja viimist.

Haudejaamas võetakse iga 16 nädala tagant proov igast sugukarjast pärinevate lindude koorumiskapist.

Sugu- ja munakarja toodud igast partiist võetakse kümnest erinevast juhuslikult valitud tibukarbist nõrku ja surnud tibusid, tibutolmu, allapanu. Proovid võib ühendada üheks koondprooviks (**uurimiste arv:758**)

Proovide jaotust vaata lisa 1 tabelis!

4.2 Lindude gripp

4.2.1 Teostatakse seroloogiline uuring. Seireprogrammi koostamisel tuleb juhendada Komisjoni Otsuse 2010/367 EÜ I lisas sätestatud suunistest.

Proovid kogutakse vastavalt tabelis toodud skeemile.

Lindude arv farmis	Võetavate proovide arv
50-99	8
100 ja rohkem	9

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 30%-ne levimus karjas avastatav 95%-se tõenäosusega.

Kui linnufarmis peetakse linde mitmes erinevas lindlas, võetakse iga lindla kohta 5 proovi.

(uurimiste arv: 378)

4.2.2 Kütitud või püütud metslindudelt (70% proovidest veelindudelt ja 30% muudelt metslindudelt) kogutakse rändeperioodil kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove virooloogiliseks uurimiseks . Surnud metslindudelt (eelistatavalt veelindudelt) kogutakse kloaagi või hingetoru/suu/neelu tampooniproove või organproove virooloogiliseks uurimiseks (**uurimiste arv: 200**)

Kogutakse organproove viiruse isoleerimiseks kanaembrüotes (uurimiste arv: 70*)

Vereseerumist HAI (uurimiste arv: 70*)

Punkti 4.2.1 proovide jaotus 2016. aastal

Maakond	Kodulindude uurimine	
	Uuritavate linnufarmide arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	7	63
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	0	0
JÕGEVAMAA	0	0
JÄRVAMAA	1	9
LÄÄNEMAA	1	9
LÄÄNE-VIRUMAA	4	36
PÖLVAMAA	1	9
PÄRNUMAA	8	72
RAPLAMAA	2	18
SAAREMAA	1	9
TARTUMAA	7	63
VALGAMAA	6	54
VILJANDIMAA	3	27
VÕRUMAA	1	9
KOKKU	42	378

5. HOBUSED

Vastavalt piiripunktide proovivõtu kavale, uuritakse imporditavad hobused INANle, kargtaudile ja malleusele (**10 proovi / 30 analüüsi**).

6. KALAD

Seireprogrammi koostamisel tuleb juhendada Komisjoni Otsuses 2001/183/EÜ ja Komisjoni Rakendusotsuses (EL) 2015/1554 sätestatud suunistest.

6.1 Viiruslik hemorraagiline septitseemia (VHS) ja kalade vereloomeorganite infektsioosne nekroos (IHN)

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse kaks korda aastas (kevad ja sügisel) eelkõige vikerforellidest (või teistest liikidest, mis on VHSi või IHNi viirusele vastuvõtlikud) 30 kala haigusetehtaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem: 30 kala (kokku) : 10 kala (ühes proovis) = 3 koondproovi

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 10%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse isoleerimine (**uurimiste arv: 15 x 3 x 2 = 90 koondproovi**)

6.2 Karpkala herpesviirus

Igast tegevusloaga kalakasvandusest võetakse üks kord aastas 30 karpkala haigusetehtaja määramiseks.

Proovivõtmise skeem: 30 kala (kokku): 2 kala (ühes proovis) = 15 koondproovi

Antud skeemi kohaselt uurides on haiguse 5%-ne kontroll-levimus kasvanduses avastatav 95%-se tõenäosusega. Viiruse isoleerimine (**uurimiste arv: 2 x 15 = 30 koondproovi**)

Kalade proovid (punktid 6.1 ja 6.2)

Maakond	Kalade proove uurimiseks VHSile ja IHNile	Kalade proove karpkala herpesvirosile
HARJUMAA	0	0
HIIUMAA	0	0
IDA-VIRUMAA	6	0
JÕGEVAMAA	6	15
JÄRVAMAA	12	0
LÄÄNEMAA	0	0
LÄÄNE-VIRUMAA	30	0
PÖLVAMAA	12	0
PÄRNUMAA	0	0
RAPLAMAA	6	0
SAAREMAA	12	0
TARTUMAA	0	15
VALGAMAA	0	0
VILJANDIMAA	0	0
VÖRUMAA	6	0
KOKKU	90	30

6.3 Läänemere kalade uuringud

Traallaevade lossimisel Miiduranna ja Dirhami sadamates kogutakse proovid merekaladest (kilu ja räim) uurimiseks viirusliku hemorraagilise septitseemia suhtes (uurimiste arv: 30 koondproovi aastas)

Kaaskirjale märgitakse kalade (kilu ja räime) püügipiirkond ja püügiruut, veetemperatuur, mis peab olema alla 14° C ja virooloogiline uuringuliik. Terved kalad mähitakse imavasse paberisse ja pannakse plastkottidesse, mis asetatakse soojusisolatsiooniga konteinerisse. Proovid saadetakse laborisse jahutatuna, koos piisava koguse jääga või muu jahutusainega. Proovi temperatuur transpordi ajal ei tohi tõusta üle 10° C. Enne proovide saatmist tuleb võtta ühendust Veterinaar- ja Toidulaboratooriumiga Tartus tel 738 61111.

Proovivõtmise skeem:

Maakond	Sadam	Proovivõttude arv aastas	Kalade arv valimis ⁽¹⁾	Koondproovide arv
Läänemaa	Dirhami	1 (kevad)	150	15
Harjumaa	Miiduranna	1 (sügisel)	150	15

¹ Kalade arv koondproovis: 10

7. KARUSLOOMAD

Karusloomade seire liigisisel söötmisel

Komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 (16 Lisa, III peatükk, IV jagu) nõuete täitmiseks uuritakse laboratoorselt neuroloogiliste sümptomitega aretusloomi TSE esinemise suhtes. PrPres määramine. (uurimiste arv: 4)

8. KODU- JA METSLOOMAD

8.1 Marutaud

Kogutakse pea- või ajuproovid kõigilt marutaudikahtlastelt kodu- ja metsloomadel uurimiseks marutaudi viiruse esinemise suhtes immuunfluoresentsmeetodil (IFM). (uurimiste arv: 250)

II Söötade uurimine

1. *Salmonella spp*

Söödaproove võetakse bakterioloogiliseks uurimiseks. Proovid võetakse 5%-st riigi söödaregistrisse kantud 3185 söodakäitleja/loomapidaja juurest. Riskihindamise alusel tehakse valik söodakäitlejatest/loomapidajatest, kelle ettevõttest proovid võetakse. *Salmonella spp* on söödas ebahühtlaselt jaotunud ja selleks, et hinnata sööda ohutust tuleb võtta ühest söödapartiist teatud arv lõpp-proove (proove, mis saadetakse laborisse). Proovide arv sõltub söödapartii suurusest ning võetakse vastavalt proovivõtjuhendile.

Sööda impordil võetakse proovid 10%-st eelmisel aastal imporditud partiide arvust (320).

Proovi võtavad:

- söötade valdkonna järelevalveametnikud söodakäitleja juurest, kes tegeleb sööda tootmisega müügi eesmärgil ja sööda impordiga (**partiide arv: 50 ja prognoositav lõpp-proovide arv: 100**)
- volitatud veterinaararstide ja loomatervishoiu spetsialistide poolt võetakse proovid loomapidaja juurest, kes tegeleb oma tarbeks sööda tootmisega ja loomade söötmisega (**partiide arv: 130 ja prognoositav lõpp-proovide arv: 150**)

2. Loomne proteiin

Söödaproovid võetakse uurimiseks Euroopa Nõukogu määruse (EÜ) nr 999/2001 alusel. Proovid võetakse ligikaudu 3%-st riigi söödaregistrisse kantud söodakäitleja/loomapidaja (3185) juurest. Järelevalveametnikud ja volitatud veterinaararstid teevad riskihindamise alusel valiku söodakäitlejatest/loomapidajatest, kelle ettevõttest võetakse proovid vastavalt proovivõtjuhendile.

Proovi võtavad:

- söötade valdkonna järelevalveametnikud söodakäitleja juurest, kes tegeleb sööda tootmisega müügi eesmärgil ja sööda impordiga (**proovide arv: 15**)
- volitatud veterinaararstide ja loomatervishoiu spetsialistide poolt võetakse proovid loomapidaja juurest, kes tegeleb omatarbeks sööda tootmisega ja loomade söötmisega (**proovide arv: 80**)

Tabel: Söödapartiide jaotus maakonniti. Maakond	Salmonella spp uuritavate söödapartiide arv loomapidaja juurest (p 1b)	Loomse proteiini proovid loomapidaja juurest (p 2b)
HARJUMAA	11	6
HIIUMAA	4	3
IDA-VIRUMAA	6	5
JÕGEVAMAA	8	5
JÄRVAMAA	10	5
LÄÄNEMAA	6	5
LÄÄNE-VIRUMAA	13	6
PÕLVAMAA	8	5
PÄRNUMAA	12	6
RAPLAMAA	8	5
SAAREMAA	8	5
TARTUMAA	12	6
VALGAMAA	8	6
VILJANDIMAA	8	6
VÕRUMAA	8	6
KOKKU	130	80

III Loomsed kõrvalsaadused

Proovid loomsetest kõrvalsaadustest võetakse uurimiseks komisjoni määruse (EL) nr 142/2011 alusel, eelkõige selle määruse XVI Lisa „Ametlik kontroll“ täitmiseks.

Proovide arv ja jaotus lähtub järgmistest põhimõtetest:

- a) igast püsिमärgistusainet (glütserooltriheptanaati) kasutavast töötlemisettevõttest võetakse lõpp-tootest (lihakondijahust) aastas 1 kord järelevalve raames proov püsिमärgistusaine uurimiseks;
- b) igast komposti, söödamaterjali, mullaparandusainet, biogaasi ja/või töödeldud sõnnikut käitlevast ettevõttest võetakse lõpp-tootest (biogaasi puhul käärimisjääkidest) aastas 1 kord järelevalve raames proov *Salmonella spp* esinemise uurimiseks;
- c) igast lemmikloomatoitu tootvast ettevõttest võetakse lõpp-tootest aastas 1 kord järelevalve raames proov *Salmonella spp* esinemise ja enterobakterite arvukuse uurimiseks.

Proovid *Salmonella spp* esinemise ja enterobakterite arvukuse uurimiseks võetakse alati 5st osaproovist koosneva proovina; proovid püsिमärgistusaine uurimiseks võetakse ühe proovina.

Proovide arv kokku:

1. Püsिमärgistusaine (glütserooltriheptanaat) sisaldus

1.1 I kategooria lihakondijahust (proovide arv: 1).

1.2 II kategooria lihakondijahust (proovide arv: 2)

Kokku proovide arv: 3

2. *Salmonella spp* esinemine 25 grammis 5-s osaproovis

2.1 söödamaterjalist/mullaparandusainest (proovide arv: 4; osaproovide arv $4 \times 5 = 20$)

2.2 biogaasi käärimisjääkidest (proovide arv: 4; osaproovide arv: $4 \times 5 = 20$)

2.3 kompostist/töödeldud sõnnikust (proovide arv: 8; osaproovide arv: $8 \times 5 = 40$)

2.4 lemmikloomatoidust (proovide arv: 10; osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$)

Kokku proovide arv: 26

Kokku osaproovide arv: $26 \times 5 = 130$

3. Enterobakterite arvuline määramine 5-s osaproovis

3.1 lemmikloomatoidust (proovide arv: 10; osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$)

Kokku proovide arv: 5

Kokku osaproovide arv: $10 \times 5 = 50$

Tabel: Proovide arvud maakondade ja käitlemisettevõtete kaupa:

Maakond	Proovivõtu koht	Proovivõtu objekt	Proovide arv aastas	(Osa-)proovide arv	Analüüsi-tavad näitajad		
					<i>Salmonella spp</i>	Enterobakter	Püsimärgistusaine
Harjumaa	Tuhala Bio OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus AS	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Ragn-Sells AS	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	HKScan Estonia AS, lemmikloomatoit	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
Järvamaa	Oisu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	Aravete Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	Väätsa Prügila AS	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	x		
Läänemaa	OÜ Preemia	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
Lääne-Virumaa	AS Vireen	I kategooria lihakondijahu	1	1			x
	HKScan Estonia AS töötlemisettevõte	II kategooria lihakondijahu	1	1			x
	HKScan Estonia AS töötlemisettevõte	karusloomasööt või mullaparandusaine	1	5	x		
	Vinni Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	OÜ Pandivere LT	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	AS OG Elektra tootmine külmoone	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	AS OG Elektra tootmine, kulinaariatsehh	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	OÜ Lihakarn	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	HKScan Estonia AS, lemmikloomatoit	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
Pärnumaa	AS Pomes Feeds	söödamaterjal	1	5	x		
	Matogard OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Greener OÜ	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
	Paikre OÜ	kompost/töödeldud sõnnik	1	5	x		
	OÜ Lahekala	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
	OÜ Karjamõisa	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
Raplamaa	AS Balti Karusnahk	karusloomasööt	1	5	x		
Saaremaa	Saaremaa Lihatööstus OÜ	lemmikloomatoit	1	5	x	x	
Tartumaa	Tartu Biogaas OÜ	biogaasi käärimisjääk	1	5	x		
	AS Keskkonnateenus	kompost/ töödeldud sõnnik	1	5	x		
Valgamaa	Atria Eesti AS	II kategooria lihakondijahu	1	1			x
	Atria Eesti AS	karusloomasööt või mullaparandusaine	1	5	x		

IV Vaktsineerimised

1. Marutaud.

1.1. Profülaktiliselt koerad ja kassid vastavalt põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määruses nr 67 "Marutaudi tõrje eeskiri" sätestatule.

1.2. Põllumajanduslooma(de) kohustuslik vaktsineerimine ohustatud loomakasvatuseettevõttes (ehitises) juhul, kui mõni loom antud ehitises on olnud otseses kontaktis marutaudi haige või marutaudikahtlase loomaga.

***Uurimised tuleb eelnevalt kooskõlastada VTA ja VTLiga**

Lisad:

Lisa 1: Salmonellooside proovid 2016

Maakond	Veised		Sead		Lambad, kitsed		Põllumajanduslinnud	
	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv	Uuritavate karjade arv	Võetavate proovide arv
HARJUMAA	9	252	2	28	5	70	212	520
HIIUMAA	4	112	1	14	3	42	0	0
IDA-VIRUMAA	6	168	1	14	3	42	6	12
JÕGEVAMAA	7	196	2	28	3	42	0	0
JÄRVAMAA	11	308	1	14	2	28	0	0
LÄÄNEMAA	6	168	1	14	5	70	2	12
LÄÄNE-VIRUMAA	15	420	5	70	3	42	21	50
PÕLVAMAA	7	196	2	28	5	70	2	4
PÄRNUMAA	19	532	1	14	6	84	28	56
RAPLAMAA	9	252	1	14	6	84	6	12
SAAREMAA	11	308	2	28	14	196	3	6
TARTUMAA	6	168	2	28	4	56	21	42
VALGAMAA	7	196	2	28	3	42	10	20
VILJANDIMAA	11	308	2	28	6	84	8	16
VÕRUMAA	8	224	2	28	6	84	4	8
KOKKU	136	3808	27	378	74	1036	323	758

Lisa 2 Sigade ehitised ja proovid punkt 2.2.1 + 2.2.2

TEGEVUSKOHA REGISTRINUMBER	NUUMSIGADE ARV	EMISTE ARV	KULTIDE ARV	PROOVE 2016	Tegevuskoha maakond	Tegevuskoha vald/ linn	Tegevuskoha registreerija ärinimi
EE204	0	467	0	14	HARJUMAA	KOSE VALD	OÜ TRIIGI SEAKASVATUS
EE223	688	124	1	14	HARJUMAA	KIILI VALD	OÜ PIHLAKA FARM
EE250	7038	793	10	14	HARJUMAA	KUUSALU VALD	OSAÜHING HINNU SEAFARM
EE257	6964	0	0	14	HARJUMAA	KUUSALU VALD	TULUNDUSÜHISTU KÜÜNI-SF
EE4367	2343	0	0	14	HARJUMAA	KOSE VALD	OSAÜHING VALDEREKS
EE630	1286	268	6	14	IDA-VIRUMAA	LÜGANUSE VALD	OSAÜHING SIGWAR
EE2387	795	0	0	14	IDA-VIRUMAA	KOHTLA VALD	OÜ ONTIKA TALU
EE119	985	150	11	14	JÕGEVAMAA	PÕLTSAMAA VALD	PAJU SIGALA OÜ
EE2474	70	11	1	13	JÕGEVAMAA	PÕLTSAMAA VALD	VÕHMANÕMME PÕLLUMAJANDUSÜHISTU
EE282	211	17	1	14	JÕGEVAMAA	PÕLTSAMAA VALD	OSAÜHING VITSJÄRVE PEEKON
EE411	0	2467	18	14	JÕGEVAMAA	PALAMUSE VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE403	1169	7	2	14	JÕGEVAMAA	JÕGEVA VALD	LAIUSE PÕLLUMAJANDUSE OSAÜHING
EE404	2798	0	0	14	JÕGEVAMAA	PÕLTSAMAA VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE582	1751	0	0	14	JÕGEVAMAA	PUURMANI VALD	OSAÜHING MARKILO
EE299	406	224	7	14	JÄRVAMAA	AMBLA VALD	OSAÜHING PÄIDLA
EE301	210	30	3	14	JÄRVAMAA	KOIGI VALD	OSAÜHING KOIGI MÕIS
EE4412	0	10	1	7	JÄRVAMAA	VÄÄTSA VALD	GREENDAY EESTI OÜ
EE780	367	0	0	14	JÄRVAMAA	VÄÄTSA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE130	3156	421	9	14	LÄÄNEMAA	LÄÄNE-NIGULA VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE140	774	102	5	14	LÄÄNEMAA	MARTNA VALD	OSAÜHING FAZENDA
EE1010	302	372	4	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING KUPNA MÕIS
EE1012	933	421	3	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VÄIKE-MAARJA VALD	OSAÜHING SF PANDIVERE
EE1020	0	518	6	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE1060	1990	771	9	14	LÄÄNE-VIRUMAA	TAMSALU VALD	OSAÜHING MARKILO
EE1079	1651	533	2	14	LÄÄNE-VIRUMAA	RAKKE VALD	OSAÜHING KÕPSTA SEAFARM
EE108	184	43	2	14	LÄÄNE-VIRUMAA	KADRINA VALD	HELENI LASTEKAUBAD OÜ
EE1089	994	383	10	14	LÄÄNE-VIRUMAA	KADRINA VALD	AKTSIASELTS RUIXI MÕIS
EE1099	245	45	1	14	LÄÄNE-VIRUMAA	KADRINA VALD	OÜ ALUVERE SIGALA
EE114	110	13	1	14	LÄÄNE-VIRUMAA	KADRINA VALD	RAIT KAASIK
EE414	124	20	2	14	LÄÄNE-VIRUMAA	LAEKVERE VALD	MÄIDU MAURUS
EE449	181	19	3	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	KARMO JÜRGENSON
EE571	664	183	11	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VIHULA VALD	OSAÜHING OLEG GROSSI TALU
EE760	1447	283	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	TAPA VALD	ERMO SEPA TALU
EE1021	704	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	SÕMERU VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE1472	1084	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING KUPNA MÕIS
EE300	496	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	TAPA VALD	OSAÜHING TUNGALTERA
EE304	817	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX

EE4192	1557	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	KADRINA VALD	AKTSIASELTS RUIXI MÕIS
EE4226	1383	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	RÄGAVERE VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4335	2125	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	TAMSALU VALD	OSAÜHING HANVAL GRUPP
EE4383	1014	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	TAMSALU VALD	OÜ FAMULOR
EE4394	1941	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	RAKKE VALD	OÜ PIIBE PIG
EE580	638	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	HALJALA VALD	AKTSIASELTS RUIXI MÕIS
EE581	1328	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE733	807	0	0	14	LÄÄNE-VIRUMAA	VINNI VALD	OSAÜHING VINIMEX
EE4411	8	19	2	11	PÖLVAMAA	KANEPI VALD	NIPI SEAFARM OÜ
EE802	2735	358	5	14	PÖLVAMAA	VERIORA VALD	HAAMERI TALU
EE1715	1952	0	0	14	PÖLVAMAA	PÖLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE2624	1090	0	0	14	PÖLVAMAA	RÄPINA VALD	KÕNNU PEEKON OÜ
EE4024	6784	0	0	14	PÖLVAMAA	PÖLVA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4164	1995	0	0	14	PÖLVAMAA	KANEPI VALD	OSAÜHING JÄRELVANKER
EE4275	2339	0	0	14	PÖLVAMAA	MOOSTE VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE452	3413	0	0	14	PÖLVAMAA	VALGJÄRVE VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE454	958	0	0	14	PÖLVAMAA	RÄPINA VALD	PUNNI AGRO OÜ
EE2951	17	26	3	11	PÄRNUMAA	TÕSTAMAA VALD	TIIT EENSALU
EE4528	728	248	4	14	PÄRNUMAA	HALINGA VALD	OÜ KÄRO AGRO
EE928	1230	204	4	14	PÄRNUMAA	HALINGA VALD	AKTSIASELTS VAHENURME AGRO
EE4355	2755	0	0	14	PÄRNUMAA	AUDRU VALD	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE501	4608	0	0	14	PÄRNUMAA	KOONGA VALD	OSAÜHING LÕPE AGRO
EE1130	718	943	22	14	RAPLAMAA	KEHTNA VALD	AKTSIASELTS REY
EE10081	5003	0	0	14	RAPLAMAA	RAIKKÜLA VALD	OSAÜHING RAIKKÜLA SEAKASVATUS
EE502	0	946	5	14	SAAREMAA	VALJALA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE505	1041	403	6	14	SAAREMAA	LEISI VALD	OSAÜHING OSS
EE515	1810	362	8	14	SAAREMAA	LÄÄNE-SAARE VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE1729	781	0	0	14	SAAREMAA	LEISI VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4071	2976	0	0	14	SAAREMAA	VALJALA VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4344	2766	0	0	14	SAAREMAA	LÄÄNE-SAARE VALD	OSAÜHING SAARE PEEKON
EE545	1207	0	0	14	SAAREMAA	LÄÄNE-SAARE VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE577	3362	0	0	14	SAAREMAA	ORISSAARE VALD	VALJALA SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE661	1802	0	0	14	SAAREMAA	PIHTLA VALD	OSAÜHING ÄÄRE SEAKASVATUS
EE1231	118	204	4	14	TARTUMAA	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ
EE1235	1365	272	4	14	TARTUMAA	MÄKSA VALD	OÜ TAMME KUIVATID
EE1252	1492	247	4	14	TARTUMAA	RANNU VALD	OÜ KÄRSS-JORSS
EE1255	1871	201	0	14	TARTUMAA	TÄHTVERE VALD	AS TARTU AGRO
EE1205	3511	0	0	14	TARTUMAA	LAEVA VALD	OÜ LAEVA AGRO
EE1222	665	0	0	14	TARTUMAA	TARTU VALD	OSAÜHING SF PANDIVERE
EE3891	3148	0	0	14	TARTUMAA	ALATSKIVI VALD	OÜ FRIENDSLAND
EE4282	1041	0	0	14	TARTUMAA	VARA VALD	OÜ VARNJA FARMID
EE453	7263	0	0	14	TARTUMAA	RÕNGU VALD	ATRIA FARMID OÜ
EE791	1835	0	0	14	TARTUMAA	TARTU VALD	JAMPO SEAKASVATUSE OÜ

EE121	0	0	43	43	TARTUMAA	TARTU VALD	EESTI TÕUSIGADE ARETUSÜHISTU
EE14520	437	52	3	14	VALGAMAA	HELME VALD	OSAÜHING TULEVIK
EE25816	33	14	1	12	VALGAMAA	OTEPÄÄ VALD	EDA KUHI
EE116	984	0	0	14	VALGAMAA	PÕDRALA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE4033	999	0	0	14	VALGAMAA	PÕDRALA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE2119	0	0	62	62	VILJANDIMAA	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1460	2218	314	2	14	VILJANDIMAA	VILJANDI VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE1470	12886	8543	19	14	VILJANDIMAA	VILJANDI VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE497	213	21	1	14	VILJANDIMAA	KOLGA-JAANI VALD	TÄSSI TALU
EE1440	2850	0	0	14	VILJANDIMAA	ABJA VALD	KIVISALU CAPITAL OÜ
EE1471	4035	0	0	14	VILJANDIMAA	TARVASTU VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE4241	1750	0	0	14	VILJANDIMAA	ABJA VALD	TEMPO PÕLLUMAJANDUS OÜ
EE4329	450	0	0	14	VILJANDIMAA	ABJA VALD	TEMPO PÕLLUMAJANDUS OÜ
EE500	2688	0	0	14	VILJANDIMAA	TARVASTU VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE638	795	0	0	14	VILJANDIMAA	TARVASTU VALD	SAIMRE SEAKASVATUSE OSAÜHING
EE786	103	9	1	14	VILJANDIMAA	KOLGA-JAANI VALD	VADI TALU
EE10235	132	32	2	14	VÕRUMAA	MÕNISTE VALD	PEEDE TALU
EE1532	82	18	1	14	VÕRUMAA	MISSO VALD	ARVI UMBLEJA SIBERI TALU
EE2311	0	221	9	14	VÕRUMAA	VÕRU VALD	JAAGUMÄE TALU
EE10336	2836	0	0	14	VÕRUMAA	MEREMÄE VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE1475	1236	0	0	14	VÕRUMAA	ANTSLA VALD	RAKVERE FARMID AKTSIASELTS
EE2310	1745	0	0	14	VÕRUMAA	VÕRU VALD	JAAGUMÄE TALU
EE2312	266	0	0	14	VÕRUMAA	VÕRU VALD	JAAGUMÄE TALU
	164855	22352	344	1503			